

Lagrådsremiss

Vissa punktskattefrågor, m.m.

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 13 september 2001

Bosse Ringholm

Agneta Bergqvist
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att förseningsavgiften i skattebetalningslagen skall vara 500 kr i stället för 1 000 kr. Förseningsavgiften skall dock även i fortsättningen vara 1 000 kr i fall den deklarationsskyldige inte följt ett föreläggande om att deklarerat eller tidigare har slarvat med att lämna deklARATION. Detsamma gäller om förseningen avser en periodisk sammanställning.

Vidare föreslås att förbudet i lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg mot att proviantera med icke-gemenskapsvaror för förbrukning ombord på EU-interna resor, inte skall gälla för animaliska livsmedel som hanteras enligt livsmedelslagstiftningens särskilda förfarande för skeppshandel. Vidare föreslås att statsfartyg och statsluftfartyg, dvs. både svenska och utländska, skall få proviantera med obeskattade alkohol-drycker och tobaksvaror samt icke-gemenskapsvaror. Av statsfartygen är det i dag endast fartyg och luftfartyg som disponeras av Försvarmakten som får proviantera med sådana varor.

I lagrådsremissen behandlas också vissa frågor om avfallsskatt. Förslag lämnas om skattefrihet för dels vatten och stabiliserande ämnen som tillsätts aska utanför en avfallsanläggning, dels stoft och slam från rökgasrening vid tillverkning av återvinningsbaserad aluminium.

Alla ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg	5
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall.....	6
3	Ärendet och dess beredning.....	10
4	Förseningsavgift.....	12
5	Provantering.....	13
5.1	Provantering med animaliska livsmedel	13
5.2	Provantering till statsfartyg och statsluftfartyg	14
6	Avfallsskatt	16
6.1	Stabilisering av aska utanför avfallsanläggning.....	16
6.2	Vätning av aska	18
6.3	Stoft och slam från rökgasrening vid aluminiumåtervinning	20
6.4	Ikraftträdande	21
7	Offentlig-finansiella effekter	22
8	Författningskommentar.....	22
8.1	Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	22
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg	23
8.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall.....	23
Bilaga 1	Utredningens lagförslag.....	25
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser beträffande betänkandet Punktskatterna Reformerade betalningsregler m.m.....	26
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser beträffande promemorian Två provianteringsfrågor.....	27
Bilaga 4	Lagförslaget i promemorian Stabilisering och vätning av aska med flera avfallsskattefrågor.....	28
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanser beträffande promemorian Stabilisering och vätning av aska med flera avfallsskattefrågor.....	32

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
2. lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg,
3. lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

6 §¹

Förseningsavgift skall tas ut med 1 000 kronor om den som är skyldig att lämna en skattedeklaration eller en periodisk sammanställning inte gjort detta inom föreskriven tid. Förseningsavgift tas dock inte ut när en förenklad skattedeklaration enligt 10 kap. 13 a § får lämnas eller när det är fråga om en särskild skattedeklaration enligt 10 kap. 32 § första stycket.

Om den som är skyldig att lämna en skattedeklaration eller en periodisk sammanställning inte gjort detta inom föreskriven tid skall förseningsavgift tas ut. Förseningsavgift tas dock inte ut när en förenklad skattedeklaration enligt 10 kap. 13 a § får lämnas eller när det är fråga om en särskild skattedeklaration enligt 10 kap. 32 § första stycket.

Förseningsavgiften är 500 kronor. Avgiften är dock 1 000 kronor om

1. den skattskyldige förelagts att lämna deklaration men inte fullgjort denna skyldighet inom den tid som föreskrivits,

2. den skattskyldige inte lämnat deklaration inom föreskriven tid för minst en av de tre närmast föregående redovisningsperioderna, eller

3. förseningen avser en periodisk sammanställning.

Förseningsavgift tas inte ut om den skattskyldige har avlidit.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

¹ Senaste lydelse 2000:1000.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

Härigenom föreskrivs att 3 och 8 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Provisiantering med obeskattade gemenskapsvaror får ske för försäljning ombord vid resa till en plats utanför EG:s skatteområde och för förbrukning ombord vid resa till utländsk ort.

Provisiantering med icke-gemenskapsvaror får ske för förbrukning ombord vid resa till utländsk ort om fråga är om animaliska livsmedel som hanteras enligt bestämmelserna om skeppshandel i livsmedelslagstiftningen.

Såvitt avser mervärdesskatt får proviantering ske i de fall som avses i 5 kap. 9 § första stycket 4 och 4 a mervärdesskattelagen (1994:200).

8 §

Provisiantering enligt 7 § får ske endast till

1. luftfartyg som har en högsta tillåtna startvikt som överstiger 5 700 kilogram och som är destinerat till en utländsk flygplats för att lämna eller hämta passagerare eller last,

2. fartyg som går i yrkesmässig trafik, dock inte fiskefartyg, och vars bruttodräktighet är minst 75 och som skall anlöpa utländsk hamn för att lämna eller hämta passagerare eller last eller som skall företa kryssning i mer avlägsna farvatten som turistfartyg, eller

3. fartyg och luftfartyg som disponeras av Försvarmakten. 3. statsfartyg och statsluftfartyg.

Om det finns särskilda skäl får Tullverket bevilja dispens från kraven på lägsta startvikt respektive bruttodräktighet i första stycket 1 och 2.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1999:673) om skatt på avfall dels att 10 § samt rubriken närmast före 10 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 11 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Avdrag i deklaration

Avdrag

10 §¹

I en deklaration som avser avfallsskatt får avdrag göras för skatt på

Den som är skattskyldig får göra avdrag för skatt på

1. avfall som

1. avfall som förts ut från anläggningen, dock inte lak- och reningsvatten och inte heller gas som har bildats vid nedbrytning av organiskt avfall,

a) förts ut från anläggningen, dock inte lak- och reningsvatten och inte heller gas som har bildats vid nedbrytning av organiskt avfall,

b) använts för driften av anläggningen,

2. *avfall som* använts för driften av anläggningen,

3. *vatten eller stabiliserande ämnen som utanför anläggningen tillsatts till aska,*

c) använts för konstruktionsarbeten inom anläggningen eller för att där åstadkomma en miljösäker deponering eller förvaring,

4. *avfall som* inom anläggningen använts för konstruktionsarbeten eller för att där åstadkomma en miljösäker deponering eller förvaring.

2. *förorenad jord från marksanering,*

3. *muddermassor från sanering och fördjupning av vattenområden,*

4. *avfall från sanering av upp- lag för farligt avfall,*

5. *slam från behandling av lak- vatten från anläggning där gips deponeras,*

6. *avfall från rening av kommunalt avloppsslam som förorenats på grund av verksamhet vid Falu koppargruva,*

7. *asbesthaltigt avfall,*

8. *fluor- och svavelhaltigt avfall från rökgasrening vid tillverkning*

¹ Senaste lydelse 1999:1321.

av järnmalmspelletts,

9. grönlutslam från kaustice-ringsprocesser,

10. returfiberavfall och avsvärtnings slam från upparbetning av returpapper samt askor från eldning av avsvärtnings slam,

11. slam från framställning av dikalciumfosfat, kalciumklorid och natriumfosfat,

12. kalciumfluorid slam från framställning av aluminiumfluorid,

13. gipsslam från framställning av uppkolningsmedel,

14. elfilterstoft från framställning av kalciumkarbid,

15. slagger från metallurgiska processer,

16. stoft och slam från rening av gaser från framställning av råstål och råjärn,

17. oljehaltigt glödska slam,

18. metallhydroxid slam,

19. stoft och slam från rening av rökgaser och processvatten vid framställning av koppar, zink och bly,

20. katodrester, elektrofilterstoft, blästerstoft och kolavfall från framställning av aluminium,

21. stoft och slam från rening av rökgaser från framställning av ferrolegeringar,

22. gjuterisand,

23. avfall från rensprocessen vid upparbetning av återvunnet glas,

24. biobränsleaska, vars halt av cesium-137 uppgår till minst fem kilobecquerel per kilogram och som förts in till en avfallsanläggning som uppfyller de krav som Statens strålskyddsinstitut fastlagt för deponering av sådan aska.

Avdrag enligt första stycket 1 c får dock inte göras för skatt på avfall som använts för mellantäckning.

Vid fastställandet av halten cesium-137 enligt första stycket 24 skall askans torrsvikt användas.

Avdrag enligt första stycket 4 får dock inte göras för skatt på avfall som använts för mellantäckning.

11 §

Den som är skattskyldig får göra avdrag även för skatt på

1. förorenad jord från marksanering,

2. muddermassor från sanering och fördjupning av vattenområden,

3. avfall från sanering av uppdrag för farligt avfall,

4. slam från behandling av lakvatten från anläggning där gips deponeras,

5. avfall från rening av kommunalt avloppsslam som förorenats på grund av verksamhet vid Falu koppargruva,

6. asbesthaltigt avfall,

7. fluor- och svavelhaltigt avfall från rökgasrening vid tillverkning av järnmalmspellet,

8. grönlutslam från kausticeringsprocesser,

9. returfiberavfall och avsvärtnings slam från upparbetning av returpapper samt askor från eldning av avsvärtnings slam,

10. slam från framställning av dikalciumfosfat, kalciumklorid och natriumfosfat,

11. kalciumfluoridslam från framställning av aluminiumfluorid,

12. gipsslam från framställning av uppkolningsmedel,

13. elfilterstoft från framställning av kalciumkarbid,

14. slagger från metallurgiska processer,

15. stoft och slam från rening av gaser från framställning av råstål och råjärn,

16. oljehaltigt glödskalsslam,

17. metallhydroxidslam,

18. stoft och slam från rening av rökgaser och processvatten vid framställning av koppar, zink och bly,

19. katodrester, blästerstoft, kolavfall samt stoft och slam från rening av rökgaser vid framställ-

ning av aluminium,

20. stoft och slam från rening av rökgaser från framställning av ferrolegeringar,

21. gjuterisand,

22. avfall från rensprocessen vid upparbetning av återvunnet glas,

23. biobrännleaska, vars halt av cesium-137 uppgår till minst fem kilobecquerel per kilogram och som förts in till en avfallsanläggning som uppfyller de krav som Statens strålskyddsinstitut fastlagt för deponering av sådan aska.

Vid fastställandet av halten cesium-137 enligt första stycket 23 skall askans torrsvikt användas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Förseningsavgift

En särskild utredare fick den 18 december 1997 i uppdrag att se över förfarandereglererna för punktskatter, m.m. (dir. 1997:152). Översynen skulle koncentreras till förfarandet för de harmoniserade punktskatterna, dvs. punktskatterna på alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljor. Utredningen har arbetat under namnet 1998 års punktskatteutredning och har tidigare avlämnat delbetänkandena Beskattning utan taxfree (SOU 1998:126) och Införsel av beskattade varor (SOU 1999:26). Dessa betänkanden har behandlats i prop. 1998/99:86 och prop. 1998/99:127 (bet. 1998/99:SkU21 och rskr. 1998/99:243 respektive bet. 1999/2000:SkU3 och rskr. 1999/2000:64).

I maj 2000 avlämnade 1998 års punktskatteutredning slutbetänkandet Punktskatterna – Reformerade betalningsregler, m.m. Utredningens lagförslag, i den del som behandlas i denna lagrådsremiss, finns i *bilaga 1*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2000/2211).

I betänkandet föreslår utredningen bl.a. att punktskatterna skall inordnas i skattebetalningslagens (1997:483) skattekontosystem. I propositionen Inköp av bränsle och alkohol utan punktskatt (2000/01:118), där utredningens övriga ändringsförslag behandlades, uttalade regeringen att inordnandet av punktskatterna i skattekontosystemet kräver omfattande förberedelser från skatteförvaltningens sida. Enligt Riksskatteverket är arbetet med detta av sådan omfattning att punktskatterna kan komma med i skattekontosystemet först den 1 januari 2003. Med hänsyn härtill valde regeringen att återkomma till denna fråga vid ett senare tillfälle.

Förslaget att punktskatterna skall inordnas i skattekontosystemet kommer att tas upp först under 2002.

Ett av utredningens förslag till ändringar i skattebetalningslagen är att ersätta dagens enhetliga förseningsavgift på 1 000 kr med enkel och dubbel föreningsavgift. Enligt förslaget skall förseningsavgift utgå med antingen 500 kr eller 1 000 kr. Eftersom förslaget om enkel och dubbel föreningsavgift saknar direkt koppling till inordnandet av punktskatterna i skattekontosystemet väljer regeringen att nu ta upp förslaget.

Proviering

Den 1 juli 1999 upphörde möjligheterna till skattefri försäljning till den som reser inom EU. Däremot är förbrukning ombord på fartyg och luftfartyg fortfarande skattefri. I samband med att möjligheterna till taxfree-försäljningen upphörde trädde lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg, provianteringslagen, i kraft. Genom provianteringslagen avskaffades möjligheten att proviantera med icke-gemenskapsvaror för förbrukning ombord på EU-interna resor. Vid EU-interna resor måste alltså numer proviantering ske med obeskattade gemenskapsvaror.

Sveriges Skeppshandlarförbund har i en skrivelse till Finansdepartementet påpekat att den nya ordningen skapar problem och framfört att det

på nytt bör bli tillåtet att proviantera med icke-gemenskapsvaror vid EU-interna resor (Fi1999/4315).

Vidare har Sveriges Skeppshandlarförbund uppmärksammat Finansdepartementet på att enligt provianteringslagen får inte utländska statsfartyg proviantera med obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror eller icke-gemenskapsvaror. Det innebär bl.a. att vid utländska flottbesök eller vid gemensamma övningar så kan t.ex. utländska försvarsfartyg som skall gå till utländsk ort, till skillnad från svenska försvarsfartyg, inte proviantera nämnda varor i Sverige.

Mot bakgrund av ovan angivna förhållanden har en promemoria utarbetats inom Finansdepartementet. I promemorian föreslås att proviantering skall få ske till statsfartyg och statsluftfartyg, dvs. både svenska och utländska. Promemorians lagförslag stämmer överens med regeringens. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Finansdepartementet (Fi1999/4315).

Regeringen avser nu att ta upp promemorians förslag.

Avfallsskatt

Lagen (1999:673) om skatt på avfall trädde i kraft den 1 januari 2000.

Svenska Renhållningsverksföreningen (RVF), Skogsindustrierna och Stora Enso Koncernstab Juridik har i skrivelser till Finansdepartementet påpekat olägenheter vad gäller stabilisering och vätning av aska och yrkat att avdrag skall medges för det vatten som tillsätts askan (dnr Fi2000/3302, Fi2000/3631, Fi2000/2065, och Fi2000/3689). Stora Enso Koncernstab Juridik har som alternativ yrkat att det vatten som tillsätts askan skall undantas från skatteplikt. Frågan om stabilisering av aska utanför en avfallsanläggning har även uppmärksamats av SRV Återvinning AB (dnr Fi2000/2001).

Gotthard Aluminium Aktiebolag har i en skrivelse till Finansdepartementet påtalat problem som avfallsskatten medför för stoft och slam som uppstår vid tillverkning av återvinningsbaserad aluminium (dnr Fi2000/3763).

Även Naturvårdsverket har i skrivelse till Finansdepartementet uppmärksammat de angivna problemen och har föreslagit ändringar (dnr Fi2001/1576).

I Naturvårdsverkets skrivelse har även angetts ett förslag till avdrag för skatt på avfall som är avsett att användas för sluttäckning inom avfallsanläggningen. Denna fråga överlämnades den 23 augusti 2001 till 2001 års avfallsskatteutredning (Fi 2001:05). I direktiven till den utredningen, (dir. 2001:13), angavs att utredaren särskilt skall utreda om skattefriheten för avfall och annat material som används för att vidta avslutande täckningsåtgärder på avfallsupplagen skall medges direkt vid införseln till avfallsanläggningen. Utredningsuppdraget skall redovisas senast den 1 december 2001.

De frågor om ändring i avfallsskattelagen som redovisats ovan - och som inte har överlämnats till 2001 års avfallsskatteutredning - har behandlats i en promemoria. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 4*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstan-

serna finns i *bilaga 5*. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2001/2939).

Regeringen avser nu att ta upp promemorians förslag.

4 Förseningsavgift

Regeringens förslag: Förseningsavgiften skall vara 500 kr. Avgiften skall dock vara 1 000 kr om den avser en periodisk sammanställning eller om den skattskyldige inte följt ett föreläggande om att deklarerera eller om han underlåtit att ge in deklaration i rätt tid för minst en av de tre närmast föregående redovisningsperioderna.

Utredningens förslag: Stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* ifrågasätter om det är lämpligt att ersätta dagens enhetliga förseningsavgift med enkel och dubbel förseningsavgift. *Riksrevisionsverket* anser att förslaget finansiella effekter bör analyseras. Övriga remissinstanser tillstyrker eller berör inte förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I dag är förseningsavgiften 1 000 kr (15 kap. 6 § skattebetalningslagen). En förseningsavgift på 1 000 kr kan i vissa fall uppfattas som alltför hög. Det är dock viktigt, för att skattekontosystemet skall fungera, att de skattskyldiga fullgör sin deklaraskyldighet. Förseningsavgiftens nivå måste därför vara så hög att den skattskyldige finner det angeläget att lämna in deklarationen i tid. Ur ett näringspolitiskt perspektiv är det emellertid lämpligt att nivån på avgiften bestäms med hänsyn till de faktorer som ligger bakom förseningen. Om det rör sig om en upprepad försening eller om den skattskyldige inte lämnat deklaration trots föreläggande, bör förseningsavgiften vara högre än om det handlar om en försening av engångskaraktär. Mot bakgrund av det nu sagda anser regeringen, till skillnad från *Riksskatteverket*, att dagens generella förseningsavgift bör ersättas med enkel och dubbel avgift.

En rimlig avvägning mellan intresset att upprätthålla respekten för deklaraskyldigheten och intresset att ta hänsyn till de faktorer som ligger bakom förseningen är enligt regeringen att föreskriva att förseningsavgiften skall vara 500 kr när förseningen är av engångskaraktär. Samma avvägning leder till att dubbel förseningsavgift, dvs. 1 000 kr, bör tas ut när en skattskyldig inte följt ett föreläggande om att deklarerera eller tidigare har slarvat med att lämna deklaration.

De som är registrerade som skattskyldiga för mervärdesskatt är skyldiga att i en periodisk sammanställning lämna uppgifter om omsättning, förvärv och överföringar av varor som transporterats mellan EG-länder (10 kap. 33 § skattebetalningslagen). Syftet med denna regel är att Sverige skall kunna uppfylla sitt åtagande att bistå andra medlemsländer med upplysningar som har betydelse för mervärdesbeskattningen i dessa länder. Mot bakgrund av syftet med regeln bör förseningsavgiften såvitt avser periodiska sammanställningar även fortsättningsvis vara 1 000 kr.

Förslaget föranleder ändringar i 15 kap. 6 § skattebetalningslagen. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

Som redogjorts för i budgetpropositionen för 2002 beräknas förslaget ge en budgetförsvagning på 0,05 miljarder kronor.

5 Proviantering

5.1 Proviantering med animaliska livsmedel

Regeringens förslag: Förbudet mot att proviantera med icke-gemenskapsvaror för förbrukning ombord på EU-interna resor skall inte gälla för animaliska livsmedel som hanteras enligt livsmedelslagstiftningens särskilda förfarande för skeppshandel.

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket*, *Tullverket* och *Livsmedelsverket* tillstyrker förslaget. *Smittskyddsinstitutet* har inga synpunkter på förslaget. *Jordbruksverket* och *Statens Veterinärmedicinska Anstalt* har inga invändningar mot förslaget. *Sveriges Skeppshandlareförbund* anser att förbudet mot att proviantera med icke-gemenskapsvaror för förbrukning ombord på EU-interna resor bör upphävas i sin helhet.

Skälen för regeringens förslag: Sedan den 1 juli 1999 är det inte längre tillåtet att proviantera med icke-gemenskapsvaror för förbrukning ombord på EU-interna resor (se 3 och 4 §§ provianteringslagen). Med en EU-intern resa i skattesammanhang förstås en resa som börjar i en medlemsstat och slutar i en annan medlemsstat. Detta gäller även om fartyget måste passera internationellt vatten på vägen till destinationsmedlemsstaten (se prop. 1998/99:86 s. 53). Vid EU-interna resor måste alltså icke-gemenskapsvaror numer importeras innan de kan tas ombord. Detta följer av 3 och 4 §§ provianteringslagen. Vid importen medges dock tull- och skattefrihet.

Den nya ordningen har skapat vissa problem för svenska skeppshandlare, särskilt i fråga om animaliska livsmedel. *Sveriges Skeppshandlareförbund* synes dock mena att det även finns problem beträffande andra varor än animaliska livsmedel och anser därför att förbudet mot att proviantera med icke-gemenskapsvaror för förbrukning ombord på EU-interna resor bör upphävas i sin helhet. Förbundet konkretiserar dock inte vad problemen skulle bestå i. Enligt vad regeringen erfarit fungerar nuvarande ordning tillfredsställande när det gäller andra varor än animaliska livsmedel. Regeringen är därför för närvarande inte beredd att överge huvudregeln att vid EU-interna resor skall proviantering ske med obeskattade gemenskapsvaror. Däremot finns det, som antytts inledningsvis, skäl att överväga om animaliska livsmedel bör undantas från huvudregeln.

Vid import av livsmedel gäller förordningen (2000:269) om kontroll av livsmedel som importeras från tredje land och Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 1999:21). Bestämmelserna grundar sig på bl.a. rådets direktiv 97/78/EG av den 18 december 1997 om principerna för organisering av veterinärkontroller av produkter från tredje land som förs in i gemenskapen (EGT L 024 30.01.1998 s. 9, Celex 397L0078). Syftet med nämnda regler är att säkerställa att animaliska livsmedel som importeras

till EU uppfyller vissa veterinärmedicinska krav, de s.k. importvillkoren. Enligt reglerna skall animaliska livsmedel från tredje land genomgå bl.a. en fysisk kontroll vid gränskontrollstation. Först när det konstaterats att livsmedlet i fråga uppfyller importvillkoren kan import ske.

Såväl aktuellt direktiv som Livsmedelsverkets föreskrifter på området innehåller dock särskilda regler för skeppshandeln. Enligt dessa regler får animaliska livsmedel från tredje land som inte uppfyller importvillkoren och som hanteras enligt ett särskilt förfarande användas för proviantering av fartyg i gränsöverskridande trafik. Med gränsöverskridande trafik förstås trafik som passerar internationellt vatten. Begreppet gränsöverskridande trafik omfattar alltså viss EU-intern fartygstafrik. Det särskilda förfarandet för skeppshandeln är endast tillämpligt beträffande icke-gemenskapsvaror. Skall varorna importeras eller med andra ord omvandlas till gemenskapsvaror gäller kravet att importvillkoren måste vara uppfyllda.

Det kan alltså konstateras att förbudet i provianteringslagen mot att proviantera med icke-gemenskapsvaror vid EU-intern trafik hindrar svenska skeppshandlare från att utnyttja det särskilda förfarandet för skeppshandel. Förfarandet har beslutats på gemenskapsnivå och det får därför förutsättas att skeppshandlare i andra EU-länder har möjlighet att utnyttja förfarandet. Det innebär att svenska skeppshandlare missgynnas i förhållande till skeppshandlare i andra EU-länder. Med hänsyn till det nu sagda bör svenska skeppshandlare ges möjlighet att utnyttja det särskilda förfarandet vid proviantering av fartyg med animaliska livsmedel. Förbudet mot att proviantera med icke-gemenskapsvaror för förbrukning om bord på EU-interna resor bör därför inte gälla för animaliska livsmedel som hanteras enligt livsmedelslagstiftningens särskilda förfarande för skeppshandel. Detta uppnås genom en ändring i 3 § provianteringslagen.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

5.2 Proviantering till statsfartyg och statsluftfartyg

Regeringens förslag: Svenska och utländska statsfartyg och statsluftfartyg skall få proviantera med obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror samt icke-gemenskapsvaror.

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket, Tullverket, Livsmedelsverket* och *Sveriges Skeppshandlareförbund* tillstyrker förslaget. *Jordbruksverket* och *Statens Veterinärmedicinska Anstalt* har inga invändningar mot förslaget. *Smittskyddsinstitutet* har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Proviantering med obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror samt icke-gemenskapsvaror får enligt 8 § provianteringslagen endast ske till vissa särskilt angivna fartyg och luftfartyg. För att proviantering med nämnda varor skall få ske till luftfartyg krävs att luftfartyget har en högsta tillåtna startvikt som överstiger 5 700 kilogram och att luftfartyget är destinerat till en utländsk flygplats för att hämta eller lämna passagerare. När det gäller fartyg begränsas rätten till proviantering till fartyg som går i yrkesmässig trafik, dock inte fiskefartyg. Vidare krävs att fartygets bruttodräktighet är minst 75 och att fartyg-

get skall anlöpa utländsk hamn för att lämna eller hämta passagerare eller last eller skall företa kryssning i mer avlägsna farvatten som turistfartyg. Dessutom får proviantering med obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror samt icke-gemenskapsvaror ske till fartyg och luftfartyg som disponeras av Försvarsmakten.

Sveriges Skeppshandlareförbund har uppmärksammat Finansdepartementet på att dagens regler inte gör det möjligt att proviantera utländska statsfartyg med obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror eller icke-gemenskapsvaror. Det innebär att bl.a. vid utländska flottbesök eller vid gemensamma övningar så kan t.ex. utländska försvarsfartyg som skall gå till utländsk ort inte proviantera nämnda varor i Sverige. En effekt av detta är att fartygen väljer att proviantera i andra länder.

I förarbetena till provianteringslagen uttalade regeringen att reglerna för proviantering skall spegla de skatte- och tullrättsliga möjligheterna till försäljning och förbrukning ombord av obeskattade varor och icke-gemenskapsvaror (se prop. 1998/99:86 s. 79). Enligt gemenskapsrätten på området är det möjligt att tillämpa skattefrihet för alkoholdrycker och tobaksvaror som förbrukas ombord vid resa till utländsk ort (se prop. 1998/99:86 s. 53). Det är vidare möjligt att tillåta proviantering med icke-gemenskapsvaror vid resa till en plats utanför EG:s tullområde. Det nu sagda återspeglas i 3 och 4 §§ provianteringslagen.

Enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt och lagen (1994:1564) om alkoholskatt föreligger skattefrihet för varor som tas emot av någon som har tillstånd enligt provianteringslagen, givetvis under förutsättning att det rör sig om ett ändamål och en resa som medför skattefrihet, som t.ex. förbrukning ombord på fartyg på resa till utländsk ort. Detta följer av 32 § första stycket 5 och 6 i nämnda lagar. Vid import gäller tull- och skattefrihet för alkoholdrycker och tobaksvaror som tas ombord på fartyg, med undantag för fritidsfartyg, eller luftfartyg som ankommer till eller avgår från Sveriges tullområde. Detta följer av 6 § förordningen (1994:1605) om tullfrihet och 2 kap. 2 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. Eftersom undantag endast görs för fritidsfartyg omfattas utländska statsfartyg av nämnda bestämmelser.

Det kan alltså konstateras att det inte är de materiella tull- eller skatte-reglerna som hindrar utländska statsfartyg från att proviantera obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror eller icke-gemenskapsvaror. Det som lägger hinder i vägen är i stället föreskriften i 8 § provianteringslagen att sådan proviantering endast får ske till vissa fartyg och luftfartyg. Skälen för denna begränsning är den risk för skattefusk som alltid föreligger när det gäller obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror (se prop. 1998/99:86 s. 80). Denna risk får dock anses förhållandevis ringa i fråga om utländska statsfartyg. Utländska statsfartyg bör därför ges möjlighet att proviantera med obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror samt icke-gemenskapsvaror. När det gäller svenska statsfartyg får endast fartyg som disponeras av Försvarsmakten proviantera med nyss nämnda varor. Det innebär att t.ex. forskningsfartyg och andra fartyg som ägs eller brukas av staten i icke-kommersiellt syfte inte får proviantera. En föreskrift om att utländska statsfartyg får proviantera med obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror samt icke-gemenskapsvaror skulle alltså medföra en generösare behandling av utländska statsfartyg än svenska. Det är inte rimligt och bör undvikas. Statsfartyg, dvs. såväl svenska som

utländska, bör därför ges rätt att proviantera med obeskattade alkohol-drycker och tobaksvaror samt icke-gemenskapsvaror. Detta föranleder en ändring i punkten 3 i första stycket 8 § provianteringslagen. Den nya bestämmelsen skall även omfatta statsluftfartyg. Avslutningsvis bör nämnas att huvudkravet för skattefri proviantering, nämligen att fråga är om en resa till utländsk ort, självfallet kommer att gälla även för nu aktuella kategorier av fartyg. Dessutom krävs provianteringstillstånd.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

6 Avfallsskatt

6.1 Stabilisering av aska utanför avfallsanläggning

Regeringens förslag: Avdrag för skatt på tillsatser för askstabilisering skall medges även om tillsättandet har skett utanför en avfallsanläggning.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har lämnat synpunkter i frågan, utom *Ragn Sells AB*, tillstyrker förslaget. *Svenska Renhållningsverksföreningen (RVF)* föreslår att det tydligare bör framgå att även bottenaska kan bli föremål för stabilisering och därmed omfattas av skattefriheten. *Ragn-Sells AB* avstyrker förslaget eftersom bolaget anser att förslaget inte stimulerar användandet av andra bindemedel, t.ex. i form av andra askor. Eftersom begreppet aska inte är entydigt befarar *Ragn-Sells AB* att gränsdragningsproblem kan komma att uppstå.

Bakgrunden till regeringens förslag: Aska som deponeras (främst flygaska) bör blandas med andra särskilt utvalda ämnen för att minimera utlakning av oönskade ämnen ur askan. Denna åtgärd kallas stabilisering.

Huvudprincipen enligt avfallsskattelagen är att skatt tas ut enligt en nettodeponimetod. Detta innebär att skatt betalas för allt som förs in till en skattepliktig avfallsanläggning. Enligt 10 § första stycket 1 c avfallsskattelagen får avdrag göras för skatt på avfall som använts för konstruktionsarbeten inom anläggningen eller för att där åstadkomma en miljösäker deponering eller förvaring. Regeringen uttalade i propositionen. Lag om skatt på avfall (1998/99:84) att av kontrollskäl bör endast stabilisering som har skett inom en skattepliktig anläggning kunna utgöra grund för avdragsrätt (s. 116). Avfallsskattens nuvarande konstruktion innebär således att det i skattehänseende är av avgörande betydelse om askan stabiliseras inom eller utanför en anläggning. När aska förs in till en skattepliktig avfallsanläggning tas skatt ut på hela avfallsmängden. Skatt tas således även ut på de ämnen som tillsatts till aska i stabiliserande syfte.

Det finns olika metoder för stabilisering av aska och området är föremål för en fortgående teknikutveckling. En metod innebär att aska, bindemedel, cement och vatten blandas i två enheter enligt ett väl utprovat recept. Blandningen sker i direkt anslutning till askans uppkomst vid förbränningsanläggningen. Den utförs under kontrollerade former inomhus och under temperaturövervakning. Härigenom säkerställs att blandningen inte blir för varm, vilket allvarligt kan skada den långsiktiga stabilise-

ringen av askan. Askan förs efter stabilisering till en skattepliktig avfallsanläggning för deponering.

Syftet med stabiliseringsmetoden är att långsiktigt säkra miljön från stor metallutlakning från avfall som deponeras på avfallsanläggningen.

Skälen för regeringens förslag: Stabilisering av aska före deponering är önskvärt ur bl.a. miljöskyddssynpunkt och bör därför inte motverkas genom att stabiliserande ämnen som tillsätts till aska utanför en avfallsanläggning inte omfattas av skattefrihet. Även skäl hänförliga till konkurrensneutralitet talar för att skattefrihet bör gälla för stabiliserande ämnen som tillsätts till aska utanför en avfallsanläggning. På så sätt undviks att deponier med tillstånd att deponera ostabiliserad aska får en konkurrensfördel i förhållande till dem som inte har ett sådant tillstånd. Mot bakgrund av nu angivna förhållanden anser regeringen att skattefrihet också skall gälla för stabiliserande ämnen som tillsätts till aska utanför en avfallsanläggning. *Ragn-Sells AB* uttrycker farhågor för att förslaget bl.a. inte stimulerar användandet av andra bindemedel, t.ex. i form av andra askor, för att uppnå en helt tillfredsställande stabilisering. Regeringen delar inte *Ragn-Sells AB*'s uppfattning, utan anser att förslaget om att använda bindemedel för att stabilisera aska inte medför risk för att andra sätt att stabilisera aska missgynnas. Regeringen avser dock att följa utvecklingen av denna fråga.

Vidare anför *Ragn-Sells AB* att gränsdragningsproblem kan uppstå eftersom aska inte är ett entydigt begrepp. Det är dock inte lämpligt att i lagtexten uttömmande definiera begreppet aska, utan eventuella gränsdragningsproblem får lösas av de tillämpande myndigheterna.

Svenska Renhållningsverksförbundet anser att det bör förtydligas att även stabilisering av bottenaska omfattas av skattefrihet. Ett sådant förtydligande är dock inte nödvändigt eftersom avdrag för stabiliserande ämnen som tillsätts till aska utanför avfallsanläggningen omfattar samtliga askor.

Skattefrihet för stabiliserande ämnen som tillsätts till aska utanför en anläggning kan åstadkommas antingen genom en rätt att göra avdrag för skatten på ämnena eller genom att stabiliserande ämnen undantas från skatteplikt. Om alternativet med undantag väljs behöver den skattskyldige i sin deklaration inte redovisa hur stora mängder ämnen som tillsatts. Med alternativet med avdragsrätt följer dock en sådan redovisningsskyldighet. Av kontrollskäl bör därför skattefrihet åstadkommas genom en rätt till avdrag för stabiliserande ämnen som tillsätts till aska utanför en anläggning.

Skatt skall alltså inte betalas för den del av askan som vid införsel till en avfallsanläggning utgörs av stabiliserande ämnen. Skatt skall dock fortfarande betalas för den del av avfallet som utgörs av aska. På så sätt kan oönskade miljö- och konkurrenseffekter undvikas utan att särskilda kontrollproblem skapas eller att nettodeponiprincipen frångås.

Förslaget innebär att när stabiliserad aska förs in till anläggningen, måste det fastställas hur stora mängder av avfallet som utgörs av stabiliserande ämnen. Detta kan sannolikt leda till problem i vissa fall. Lämplig typ och mängd av tillsatser för stabilisering är dock väl definierade i branschpraxis, varför det med ledning av denna praxis bör vara möjligt att fastställa hur stora mängder stabiliserande ämnen som ingår i askan.

För att minimera problemen bör de skattskyldiga grunda sina avdrag på mätningar eller annat tillförlitligt underlag.

Förslaget föranleder en ny punkt 3 i första stycket av 10 § avfallsskattelagen.

6.2 Vätning av aska

Regeringens förslag: Avdrag för skatt på vatten som tillsätts till aska skall medges även om tillsättandet har skett utanför en avfallsanläggning.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har lämnat synpunkter i frågan, utom *Ragn Sells AB*, tillstyrker förslaget. *Svenska Renhållningsverksföreningen (RVF)* föreslår att det tydligare bör framgå att även bottenaska kan bli föremål för stabilisering och därmed omfattas av skattefrihet. *Ragn-Sells AB* avstyrker förslaget eftersom bolaget anser att förslaget inte stimulerar användandet av andra bindemedel, i stället för vatten, för att uppnå en helt tillfredsställande stabilisering. Eftersom begreppet aska inte är entydigt befarar *Ragn-Sells AB* att gränsdragningsproblem kan komma att uppstå.

Bakgrunden till regeringens förslag: Bark och annat biobränsle som härrör från bl.a. sågverk samt massa- och pappersbruk förbränns ofta i fastbränslepannor i anslutning till produktionen. På så sätt täcks delar av fabrikernas behov av värmeenergi. Vid förbränningen uppkommer dels flygaska, dels bottenaska.

Det är vanligt att vätning sker av flyg- och bottenaska vid förbränningsanläggningar för biobränslen och avfall. Syftet med vätningen är att förbättra arbetsmiljön för dem som hanterar askan och att underlätta transporter och deponering. Det förekommer även att krav på vätning av aska ställs i verksamhetens tillstånd enligt miljöbalken eller enligt den numera upphävda miljöskyddslagen (1969:387).

Vätning sker normalt i samband med att askan matas ut från rökgasrening (flygaska) och förbränningsugnar (bottenaska). Tillsatsen vatten utgör vanligen ca 20–50 viktprocent av den totala mängden aska. Efter vätning transporteras askan för vidare hantering, vilket i många fall är liktydigt med att den deponeras.

Om vätning av askan sker inom en sådan avfallsanläggning som avses i 1 § första stycket avfallsskattelagen utgår ingen skatt på det tillsatta vattnet. Det rör sig alltså om t.ex. kommunala avfallsanläggningar. Vattnet bör anses använt för den dagliga driften av anläggningen och är därigenom undantaget från skatteplikt enligt 6 § första stycket 1 avfallsskattelagen. Vätning av aska kan också ske inom en sådan avfallsanläggning som avses i 1 § andra stycket avfallsskattelagen. Det kan t.ex. vara fråga om en massafabrik, där den aska som uppkommer till följd av den industriella produktionen deponeras inom anläggningen. Skyldigheten att betala skatt för sådant avfall inträder när avfallet uppkommer (se 8 § 2 avfallsskattelagen). Om vattnet tillsätts efter skattskyldighetens inträde, bör – i likhet med vad som gäller för en sådan avfallsanläggning som avses i

1 § första stycket avfallsskattelagen – vattnet vara undantaget från skatteplikt.

Vidare kan skattefrihet uppnås genom avdrag för skatt på avfall som använts för att inom anläggningen bl.a. åstadkomma en miljösäker deponering eller förvaring (se 10 § första stycket 1 c avfallsskattelagen). Riksskatteverket har dock i det nu aktuella fallet ansett att sådan avdragsrätt, av kontrollskäl, inte kan aktualiseras för vattendelen i våt aska som förs in till en avfallsanläggning.

Skälen för regeringens förslag: Vätning av aska har positiva effekter på bl.a. arbetsmiljön vid förbränningsanläggningar, transporter och deponering genom en minskning av damningen. Även brandrisker i anslutning till deponering minskar sannolikt eftersom obehövad aska kan sprida glöd eller vara brandbenägen. De negativa miljö- och hälsoeffekterna av deponibränder är betydande på grund av de utsläpp av föroreningar som orsakas av bl.a. ofullständig förbränning. En våt aska underlättar vidare generellt packningsåtgärder på avfallsanläggningen, vilket i sin tur medför minskad risk för sättningar och därmed att skyddsåtgärder såsom tät- och täckskikt skadas. Dessa faktorer bidrar samtliga till att ett långsiktigt gott miljöskydd uppnås vid deponering.

Vätning bör således uppmuntras eller i vart fall inte motverkas. Vid vätning före deponering minskar brandrisken och påverkan på skyddsåtgärder genom förbättrade packningsmöjligheter och minskad temperaturutveckling. En kontrollerad vätning medför sannolikt även en avsevärt mer effektiv härdning än den som sker naturligt genom nederbörd och infiltration. Därutöver uppnås fördelar ur arbetsmiljösynpunkt. Mot bakgrund av nu angivna förhållanden anser regeringen därför att skatt inte skall tas ut på det vatten som tillsätts till askan.

Vätning sker normalt i direkt anslutning till att förbränningen har avslutats. Därefter transporteras den uppblandade askan till den plats där den deponeras. I fall då deponering sker inom en sådan avfallsanläggning som avses i 1 § andra stycket avfallsskattelagen bör skattefrihet gälla redan i dag, eftersom vattnet tillsätts efter det att askan uppkommit eller med andra ord efter det att skattskyldighet inträtt. Det finns således inte behov av att justera lagtexten för att uppnå skattefrihet i denna situation.

Om askan transporteras från förbränningsanläggningen till en separat avfallsanläggning (en anläggning enligt 1 § första stycket avfallsskattelagen) bör det, som angetts ovan, inte ha någon skattemässig betydelse om vätningen har skett inom eller utom avfallsanläggningen. En ändring bör därför göras i avfallsskattelagen, av innebörd att det vatten som tillsätts till aska utanför en avfallsanläggning är skattefritt.

Ragn-Sells AB uttrycker farhågor för att förslaget bl.a. inte stimulerar användandet av andra bindemedel, i stället för vatten, för att uppnå en helt tillfredsställande stabilisering. Regeringen delar inte *Ragn-Sells AB*:s uppfattning, utan anser att förslaget om att använda vatten för att väta aska inte medför risk för att andra sätt att stabilisera aska missgynnas. Regeringen avser dock att följa utvecklingen av denna fråga.

Vidare anför *Ragn-Sells AB* att gränsdragningsproblem kan uppstå eftersom aska inte är ett entydigt begrepp. Det är dock inte lämpligt att i lagtexten uttömmande definiera begreppet aska, utan eventuella gränsdragningsproblem får lösas av de tillämpliga myndigheterna.

Svenska Renhållningsverksföreningen anser att det bör förtydligas att även stabilisering av bottenaska omfattas av skattefrihet. Ett sådant förtydligande är dock inte nödvändigt eftersom avdrag för vatten som tillsätts till aska utanför avfallsanläggningen omfattar samtliga askor.

Skattefrihet för vatten som tillsätts till aska utanför en anläggning kan åstadkommas antingen genom en rätt att göra avdrag för skatten på vattnet eller genom att vattnet undantas från skatteplikt. Om alternativet med undantag väljs behöver den skattskyldige i sin deklaration inte redovisa hur stora mängder vatten som tillsätts. Med alternativet med avdragsrätt följer dock en sådan redovisningsskyldighet. Av kontrollskäl bör därför skattefriheten åstadkommas genom en rätt till avdrag för vatten som tillsätts till aska utanför en anläggning.

Skatt skall alltså inte betalas för vattendelen i den aska som i vått tillstånd förs in till en avfallsanläggning. Skatt skall dock fortfarande betalas för den del av avfallet som utgörs av aska. På så sätt kan oönskade miljö- och konkurrens effekter undvikas utan att särskilda kontrollproblem skapas eller att nettodeponiprincipen ifrågasätts.

Förslaget innebär att när våt aska förs in till anläggningen, måste det fastställas hur stora mängder av avfallet som utgörs av vatten. Detta kan sannolikt leda till problem i vissa fall. För att minimera problemen bör de skattskyldiga i möjligaste mån grunda sina avdrag på mätning, vägning eller annat tillförlitligt underlag.

Förslaget föranleder en ny punkt 3 i första stycket av 10 § avfallsskattelagen.

6.3 Stoft och slam från rökgasrening vid aluminiumåtervinning

Regeringens förslag: Avdrag för skatt skall medges för stoft från spärrfilter och för slam från våtrening som uppkommer vid tillverkning av återvinningsbaserad aluminium.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har lämnat synpunkter i frågan tillstyrker förslaget. *Kemikontoret* anser dock att skattebefrielse även uttryckligen skall omfatta rening av vatten i samband med rökgasrening.

Bakgrunden till regeringens förslag: Det finns i dag två större tillverkare av aluminium i Sverige. Det ena företaget utvinnet ren aluminiummetall ur aluminiumoxid genom elektrolys (s.k. primäraluminium). Det andra företaget framställer aluminium genom omsmältning av skrotmaterial (återvinningsbaserad aluminium, s.k. sekundäraluminium). Den först nämnda tillverkaren använder ett elektrofilter för att rena de rökgaser som uppstår vid aluminiumtillverkningen. Elektrofiltret hindrar att järn ackumuleras i det retursystem där fluorider återförs till processerna och avlastar omgivningen (jfr prop. 1998/99:84 s. 90 ff). När rökgaserna renas med hjälp av elektrofiltret uppstår avfall. Det rör sig om bl.a. elektrofilterstof. Med stöd av 10 § första stycket 20 avfallsskattelagen medges avdrag för bl.a. elektrofilterstof från framställning av primäraluminium.

Tillverkaren av återvinningsbaserad aluminium smälter aluminiumskrot i roterande ugnar. Metallsmältan överförs därefter till oljeeldade raffinering sugnar för analysjustering och gjutning till tackor. Rökgaserna från smältverket renas i ett textilt spärfilter och i en våtavskiljare av venturityp. För att uppnå önskad rening tillsätts kalk med brunkolsstoff före det att reningen görs i det textila spärfiltret. Stoff från spärfiltret (ca 600 ton per år) och slam från våtavskiljaren (ca 30 ton per år) deponeras på en kommunal deponi. Enligt avfallsskattelagens nuvarande utformning medges inte avdrag för stoft från spärfilter och för slam från våt rening som uppstår vid tillverkning av återvinningsbaserad aluminium.

Skälen för regeringens förslag: Såsom anges ovan, medges avdrag enligt avfallsskattelagen för bl.a. sådant stoft som uppstår vid tillverkning av primäraluminium där en särskild sorts rökgasreningsanläggning, nämligen elektrofilter, används. På samma sätt som vid tillverkning av primäraluminium gäller för rökgasrening vid framställning av återvinningsbaserad aluminium att det stoft som samlas upp i filtret och i våtavskiljaren i hög grad är förorenat och att det med nuvarande kunskap och teknik saknas möjlighet att omhänderta stoftet på annat sätt än genom deponering (jfr prop. 1998/99:84 s. 92). Mot denna bakgrund bör också stoft från spärfilter och slam från våtrening som uppkommer vid återvinning av skrotaluminium omfattas av skattefrihet genom avdrag. En ändring av avfallsskattelagen bör därför ske så att alla typer av stoft och slam från rening av rökgas vid aluminiumtillverkning omfattas av den aktuella avdragsbestämmelsen, oavsett vilken metod av rökgasrening som används.

Att i lagtexten särskilt ange att skattebefrielsen även skall omfatta det slam som uppstår vid rening av vatten i samband med rökgasrening, som *Kemikontoret* förordar, är inte nödvändigt. Slam som uppstår från rening av rökgas vid framställning av aluminium omfattas nämligen redan av avdragsrätten.

Förslaget föranleder en ändring av utformningen av den nuvarande 10 § första stycket 20 avfallsskattelagen. Av redaktionella skäl föreslås att delar av 10 § förs över till en ny paragraf 11 §. Bestämmelsen om skattefrihet för olika avfall från framställning av aluminium återfinns i första stycket 19 av denna nya paragraf.

6.4 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Ändringarna i lagen (1999:673) om skatt på avfall skall träda i kraft den 1 januari 2002. Äldre föreskrifter skall gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Älmhults kommun, Skogsindustrierna, Svenska Renhållningsverksföreningen, Svenskt Näringsliv, Svenska Kommunförbundet, Stora Enso Koncernstab Juridik* och *SRV Återvinning AB* anser att lagändringarna skall gälla retroaktivt från tidpunkten från avfallsskattelagens ikraftträdande den 1 januari 2000. Dessa remissinstanser motiverar sitt ställningstagande med att förslagen grundar sig på samma bedömningar som låg till grund för skattens införande samt att förslagen i

praktiken är korrigeringar av tidigare felaktig lagstiftning. Skogsindustrierna anför att redan innan avfallsskatten trädde i kraft påtalades att de nu föreslagna ändringarna borde omfattas av skattefrihet. Övriga remissinstanser, som lämnat synpunkter i frågan, tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: De nu föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2002. Ett par ändringar har tidigare gjorts i avfallsskattelagen. Regeringen ansåg då att de föreslagna ändringarna skulle tillämpas retroaktivt från och med avfallsskattelagens ikraftträdande den 1 januari 2000. I det här ärendet anser dock regeringen att det saknas skäl att föreslå att de föreslagna lagändringarna skall tillämpas retroaktivt. Äldre föreskrifter skall alltså gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

7 Offentlig-finansiella effekter

Som redogjorts för i budgetpropositionen för 2002 beräknas förslaget att sänka förseningsavgiften i skattebetalningslagen till 500 kr i vissa fall ge en budgetförsvagning på 0,05 miljarder kronor.

Proviantering med animaliska livsmedel för förbrukning ombord får i dag ske med obeskattade gemenskapsvaror, dvs. provianteringen är skattefri. Förslaget att tillåta proviantering med icke-gemenskapsvaror som hanteras enligt livsmedelslagstiftningens särskilda förfarande för skeppshandel får därför inga offentlig-finansiella effekter. Oavsett om proviantering sker med obeskattade gemenskapsvaror eller icke gemenskapsvaror är nämligen provianteringen skattefri.

När det gäller förslaget att utländska statsfartyg och statsluftfartyg skall få proviantera med obeskattade alkoholdrycker och tobaksvaror samt icke-gemenskapsvaror är det rimligt att anta att dessa fartyg i dag väljer att proviantera nämnda varor i andra länder. Förslaget kan därför inte förväntas medföra något skattebortfall. Däremot kommer förslaget att förbättra svenska skeppshandlars konkurrenssituation.

Som redogjorts för i budgetpropositionen för 2002 beräknas justeringarna i avfallsskattelagen ge en budgetförsvagning på 0,06 miljarder kronor.

Förslagen förväntas inte leda till någon ökning av arbetsbelastningen för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

15 kap.

6 §

Ändringen innebär att dagens generella förseningsavgift på 1 000 kr ersätts med enkel och dubbel förseningsavgift. Huvudregeln skall vara att förseningsavgiften är 500 kr, enkel förseningsavgift. Dubbel försenings-

avgift, dvs. 1 000 kr, skall tas ut när en skattskyldig inte följt ett föreläggande om att deklarerat eller tidigare har slarvat med att lämna deklARATION. Detsamma skall gälla för förseningar som avser periodiska sammanställningar.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

3 §

Genom det nya *andra stycket* införs ett undantag från förbudet mot att proviantera med icke-gemenskapsvaror vid EU-interna resor. Undantaget gäller för animaliska livsmedel som skall förbrukas ombord på ett fartyg och som hanteras enligt livsmedelslagstiftningens särskilda förfarande för skeppshandel. Med livsmedelslagstiftningen förstås förordningen (2000:269) om kontroll av livsmedel som importeras från tredje land och Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 1999:21). Omfattningen av undantaget bestäms alltså ytterst av innehållet i livsmedelslagstiftningen. De särskilda reglerna för skeppshandel måste alltså vara tillämpliga för att proviantering skall få ske med icke-gemenskapsvaror. Detta medför att undantaget endast omfattar fartyg i gränsöverskridande trafik eller med andra ord fartyg som på sin väg till utländsk ort passerar internationellt vatten. Undantaget omfattar alltså inte all EU-intern fartygstrafik utan endast sådan fartygstrafik där internationellt vatten passeras.

8 §

I *första stycket* punkten 3 ersätts uttrycket ”fartyg och luftfartyg som disponeras av Försvarsmakten” med orden ”statsfartyg och statsluftfartyg”. Med statsfartyg och statsluftfartyg avses samma sak som i 2 § tillträdesförordningen (1992:118). Det innebär att örlogsfartyg, forskningsfartyg samt andra fartyg och svävare som ägs eller brukas av en stat och nyttjas i icke-kommersiellt syfte skall betraktas som statsfartyg. Till statsluftfartyg räknas militära stridsflygplan, militära transportflygplan och andra luftfartyg som ägs eller brukas av en stat och nyttjas i icke-kommersiellt syfte. Den nya lydelsen omfattar alltså fartyg och statsluftfartyg som disponeras av Försvarsmakten. Därvidlag är det ingen ändring i sak. Det som är nytt är att utländska statsfartyg och statsluftfartyg samt svenska statsfartyg och statsluftfartyg, som inte disponeras av Försvarsmakten, ges möjlighet att proviantera med aktuella varor. För att över huvud få proviantera gäller dock precis som i dag att det är fråga om en resa till en utländsk ort (se 3 §). Dessutom krävs provianteringstillstånd (se 7).

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall

Rubriken närmast före 10 §

Rubriken närmast före 10 § har ändrats från ”Avdrag i deklARATION” till enbart ”Avdrag”. Ändringen är föranledd av att uttrycket ”i en deklARATION som avser avfallsskatt får avdrag göras för skatt” ersätts, i de nya 10

och 11 §§, med det enklare uttrycket ”den som är skattskyldig får göra avdrag för skatt”. Uttrycket avdrag i en deklaration tas alltså bort.

10 §

Av redaktionella skäl har delar av paragrafen förts över till en ny paragraf, 11 §. Det gäller första stycket punkterna 2–24 samt tredje stycket av den nuvarande lydelsen av 10 §.

I *första stycket* har en ny *punkt 3* införts. I punkten beskrivs att avdrag för skatt på vatten eller stabiliserande ämnen som tillsatts till aska utanför anläggningen får göras. Som framhållits i avsnitten 6.1 och 6.2 skall dock skatt betalas för den del av avfallet som utgörs av aska. Till skillnad från avdrag som sker med stöd av första stycket 4, regleras således i första stycket 3 situationer då avdrag under vissa omständigheter kan medges även om de aktuella åtgärderna har vidtagits utanför anläggningen. Det rör sig alltså om åtgärder som vidtagits innan avfallet fördes in till anläggningen eller med andra ord innan skattskyldigheten inträdde.

I första stycket har vidare den äldre lydelsen av 1 c flyttats till en ny *punkt 4*. Enligt den nya punkten 4 medges, liksom tidigare, avdrag för skatt på avfall som inom anläggningen använts för konstruktionsarbeten eller för att där åstadkomma en miljösäker deponering eller förvaring. En smärre språklig justering har dock gjorts i syfte att tydliggöra att avdrag enligt första stycket 4 enbart får göras i de fall aktuella arbeten faktiskt vidtagits inom anläggningen. Ändringen är således inte avsedd att medföra någon inskränkning till vad som gällde tidigare, utan är – såsom angetts – endast en språklig justering.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionell karaktär.

11 §

Denna nya paragraf motsvaras till stor del av – från och med punkten 2 – den nuvarande lydelsen av 10 §. I *första stycket* i den nya paragrafen tillåts enligt punkten 19 (punkten 20 i nuvarande lydelse av 10 §), förutom avdrag för katodrester, blästerstoff och kolavfall, avdrag för alla typer av stoft och slam från rening av rökgaser vid aluminiumtillverkning. Det har således inte någon betydelse vilken metod av rökgasrening som används vid framställning av aluminium, för att avdrag för skatt på avfall skall medges. Begreppet framställning av aluminium täcker såväl primär- som sekundäraluminium. Det har således i detta fall ingen betydelse om aluminiumet framställts genom utvinning ur aluminiumoxid eller genom omsmältning av skrotmaterial. Denna avdragsrätt har närmare utvecklats i avsnitt 6.3.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionell karaktär i förhållande till vad som tidigare gällde enligt den äldre lydelsen av 10 §.

Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

6 §

Förseningsavgift skall tas ut med 1 000 kronor om den som är skyldig att lämna en skattedeklaration eller en periodisk sammanställning inte gjort detta inom föreskriven tid. Förseningsavgift tas dock inte ut när det är fråga om en särskild skattedeklaration enligt 10 kap. 32 § första stycket.

Om den som är skyldig att lämna en skattedeklaration eller en periodisk sammanställning inte gjort detta inom föreskriven tid skall förseningsavgift tas ut. Förseningsavgift tas dock inte ut när det är fråga om en särskild skattedeklaration enligt 10 kap. 32 § första stycket.

Förseningsavgiften är 500 kronor. Avgiften är dock 1 000 kronor om

1. den skattskyldige anmanats att lämna deklaration men inte fullgjort denna skyldighet inom den tid som föreskrivits, eller

2. den skattskyldige underlåtit att avge deklaration inom föreskriven tid för minst en av de tre närmast föregående redovisningsperioderna,

3. förseningen avser en periodisk sammanställning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Förteckning över remissinstanser beträffande betänkandet Punktskatterna – Reformerade betalningsregler, m.m. (SOU 2000:46)

Efter remiss har följande lämnat yttrande över utredningens förslag: Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Dalarnas län, Luftfartsverket, Tullverket, Riksskatteverket, Riksrevisionsverket, Statens Jordbruksverk, Fiskeriverket, Statens Naturvårdsverk, Alkoholinspektionen, Läkemedelsverket, Ekobrottsmyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholms län, Svensk Handel, Sveriges Industriförbund, Svenska Petroleuminstitutet, Svenska Gasföreningen, Svenska Kraftverksföreningen, AB Trav och Gallop, Grus- och Makadamföreningen, Svenska Renhållningsverksföreningen, Sveriges Fiskares Riksförbund, Sveriges Redarförening, Lantbrukarnas Riksförbund, Trädgårdsnärings Riksförbund, Svensk Industriförening, Sprit- och Vinleverantörsföreningen, Bilindustriföreningen, Kungliga Svenska Aeroklubben, Svenska Allmänflygföreningen, Hjellico Oil AB, Svenska Bankföreningen, Sveriges Försäkringsförbund, Radio- och TV-verket, Swedish Match North Europe AB.

Yttrande har också inkommit från Frivilliga Flygkåren, Oroboros AB, BRG Business Region Göteborg AB.

Annonsörsföreningen, Kemisk-Tekniska Leverantörsförbundet, Ragn-Sells AB, Sellbergs AB, Hydro Agri AB, Svenska Lantmännen, Industrin för Växt och Träskyddsmedel, Kemetyl AB, Petroleumhandlarnas Riksförbund, Sveriges Redarförening för mindre passagerarfartyg, Svenska Flygföretagens Riksförbund, Svenska Bryggareföreningen och Austria Tabak Scandinavia AB har inte hörsammat remissen.

Förteckning över remissinstanser beträffande promemorian Två provianteringsfrågor

Bilaga 3

Efter remiss har följande lämnat yttrande över promemorians förslag: Riksskatteverket, Tullverket, Statens Jordbruksverk, Statens Livsmedelsverk, Smittskyddsinstitutet, Statens Veterinärmedicinska Anstalt och Sveriges Skeppshandlareförbund.

Sveriges redarförening har inte hörsammat remissen.

Lagförslaget i promemorian Stabilisering och vätning av aska med flera avfallsskattefrågor

Bilaga 4

Förslag till lag om ändring i lagen (1999:673) om skatt på avfall

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1999:673) om skatt på avfall dels att 10 § samt rubriken närmast före 10 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 11 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Avdrag i deklaration

Avdrag

10 §

I en deklaration som avser avfallsskatt får avdrag göras för skatt på

Den som är skattskyldig får göra avdrag för skatt på

1. avfall som
a) förts ut från anläggningen, dock inte lak- och reningsvatten och inte heller gas som har bildats vid nedbrytning av organiskt avfall,

1. avfall som förts ut från anläggningen, dock inte lak- och reningsvatten och inte heller gas som har bildats vid nedbrytning av organiskt avfall,

b) använts för driften av anläggningen,

2. *avfall som* använts för driften av anläggningen,

c) använts för konstruktionsarbeten inom anläggningen eller för att där åstadkomma en miljösäker deponering eller förvaring,

3. *vatten och stabiliserande ämnen som utanför anläggningen tillsatts aska.*

4. *avfall som inom anläggningen* använts för konstruktionsarbeten eller för att där åstadkomma en miljösäker deponering eller förvaring.

2. *förorenad jord från marksanering,*

3. *muddermassor från sanering och fördjupning av vattenområden,*

4. *avfall från sanering av upplag för farligt avfall,*

5. *slam från behandling av lakvatten från anläggning där gips deponeras,*

6. *avfall från rening av kommunalt avloppsslam som förorenats på grund av verksamhet vid Falu koppargruva,*

7. *asbesthaltigt avfall,*

8. flour- och svavelhaltigt avfall från rökgasrening vid tillverkning av järnmalmspelletts,

9. grönlutslam från kausticeringsprocesser,

10. returfiberavfall och avsvärtnings slam från upparbetning av returpapper samt askor från eldning av avsvärtnings slam,

11. slam från framställning av dikalciumfosfat, kalciumklorid och natriumfosfat,

12. kalciumflouridslam från framställning av aluminiumflourid,

13. gipsslam från framställning av uppkolningsmedel,

14. elfilterstoft från framställning av kalciumkarbid,

15. slagger från metallurgiska processer,

16. stoft och slam från rening av gaser från framställning av råstål och råjärn,

17. oljehaltigt glödskalesslam,

18. metallhydroxidslam,

19. stoft och slam från rening av rökgaser och processvatten vid framställning av koppar, zink och bly,

20. katodrester, elektrofilterstoft, blästerstoft och kolavfall från framställning av aluminium,

21. stoft och slam från rening av rökgaser från framställning av ferrolegeringar,

22. gjuterisand,

23. avfall från rensprocessen vid upparbetning av återvunnet glas,

24. biobränsleaska, vars halt av cesium-137 uppgår till minst fem kilobecquerel per kilogram och som förts in till en avfallsanläggning som uppfyller de krav som Statens strålskyddsinstitut fastlagt för deponering av sådan aska.

Avdrag enligt första stycket 1 c får dock inte göras för skatt på

avfall som använts för mellantäckning.

Avdrag enligt första stycket 4 får dock inte göras för skatt på

avfall som använts för mellantäckning.

Vid fastställandet av halten cesium-137 enligt första stycket 24 skall askans torrsvikt användas.

11 §

Den som är skattskyldig får göra avdrag även för skatt på

1. förorenad jord från marksanering,

2. muddermassor från sanering och fördjupning av vattenområden,

3. avfall från sanering av uppdrag för farligt avfall,

4. slam från behandling av lakvatten från anläggning där gips deponeras,

5. avfall från rening av kommunalt avloppsslam som förorenats på grund av verksamhet vid Falu koppargruva,

6. asbesthaltigt avfall,

7. flour- och svavelhaltigt avfall från rökgasrening vid tillverkning av järnmalmspellet,

8. grönlutslam från kausticeringsprocesser,

9. returfiberavfall och avsvärtningslam från uppabetning av returpapper samt askor från eldning av avsvärtningslam,

10. slam från framställning av dikalciumfosfat, kalciumklorid och natriumfosfat,

11. kalciumflouridslam från framställning av aluminiumflourid,

12. gipsslam från framställning av uppkolningsmedel,

13. elfilterstoft från framställning av kalciumkarbid,

14. slagger från metallurgiska processer,

15. stoft och slam från rening av gaser från framställning av råstål och råjärn,

16. oljehaltigt glödskalsslam,

17. metallhydroxidslam,

18. stoft och slam från rening av rökgaser och processvatten vid

framställning av koppar, zink och bly, Bilaga 4

19. katodrester, blästerstoff, kolavfall samt stoft och slam från rening av rökgaser vid framställning av aluminium,

20. stoft och slam från rening av rökgaser från framställning av ferrolegeringar,

21. gjuterisand,

22. avfall från rensprocessen vid upparbetning av återvunnet glas,

23. biobränsleaska, vars halt av cesium-137 uppgår till minst fem kilobecquerel per kilogram och som förts in till en avfallsanläggning som uppfyller de krav som Statens strålskyddsinstitut fastlagt för deponering av sådan aska.

Vid fastställandet av halten cesium-137 enligt första stycket 23 skall askans torrsvikt användas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Förteckning över remissinstanser beträffande promemorian Stabilisering och vätning av aska med flera avfallsskattefrågor

Bilaga 5

Efter remiss har följande lämnat yttrande över promemorians förslag: Riksskatteverket, Naturvårdsverket, Älmhults kommun, Huddinge kommun, Svenska Kommunförbundet, Skogsindustrierna, Svenska Renhållningsverksföreningen, Svenskt Näringsliv, Kemikontoret, Stora Enso Koncernstab Juridik, SRV återvinning AB och Ragn-Sells AB.

Helsingborgs kommun, Stockholms kommun, Örnsköldsviks kommun, Återvinningsindustrierna, SITA Sverige AB, Gotthard Aluminium AB och Kubikenborg Aluminium AB har inte hörsammat remissen.